

Hakselméteil in de praktijk: Een dankbare teelt die meer is dan een stro-vervanger "

Tijdens het thematische uitwisselingsmoment (TUM) van 7 juli 2026 gingen onderzoekers en melkveehouders met elkaar in gesprek over hun ervaringen met hakselméteil. Met 'hakselméteil' bedoelen we de gehele plant silage van granen met vlinderbloemige op het moment dat graan deegrijp is. Er werden interessante ervaringen gedeeld van melkveehouders die al gestart zijn met deze teelt, of sterk overwegen om hiermee te starten. Familie Deblock bracht hierbij haar getuigenis over de ervaringen van de afgelopen jaren met het telen en vervoederen van GPS geoogste méteil.

Tijdens het uitwisselingsmoment kwamen zowel de voordelen als de aandachtspunten uitgebreid aan bod. Eén conclusie stond alvast vast: **méteil is geen wonderteelt, maar wie de teelt leert kennen en het juiste oogstmoment kiest, kan er een interessant ruwvoeder mee produceren én tegelijk voordelen halen voor de vruchtwisseling.**

We gebruikten 7 stellingen om ervaringen uit te wisselen:

Stelling 1:

Ik zaai best een mengsel met zomergraan in het voorjaar, zodat ik nog drijfmest kan rijden voor het zaaien.

Over deze stelling waren de meningen verdeeld: beter een mengsel met zomergranen of als winterteelt? Bij een mengsel met zomergranen kan er nog drijfmest worden gereden bij het inzaaien van de teelt, terwijl dat voor een winterteelt meestal niet mogelijk is. Maar bij een winterteelt kan het ook een voordeel zijn dat er na de teelt nog ruimte is om drijfmest te rijden, waardoor de mestcapaciteit op bedrijfsniveau

beter gespreid wordt tussen het voorjaar en de zomer. Een ander voordeel van méteil als winterteelt is dat het als groenbedekker in het najaar fungeert. Bovendien kan de teelt al vroeg in het seizoen groeien. Een risico bij winterméteil is dan weer dat er plasvorming kan zijn, waardoor er verliezen kunnen zijn.

De vraag naar het nitraatresidu kwam eveneens aan bod. Omdat winterméteil al vroeg geoogst wordt, blijft er nog voldoende tijd over om een nateelt, bijvoorbeeld Japanse haver of gras, in te zaaien.

Ook **de keuze van de vlinderbloemige** bleek een belangrijk discussiepunt. Erwten blijven voor veel landbouwers de veiligste keuze. Ze zijn relatief eenvoudig te oogsten en passen goed in mengteelten met triticale. Wikken kunnen een hoger eiwitpotentieel bieden, maar zijn volgens verschillende deelnemers minder voorspelbaar. Sommige soorten groeien zeer explosief en kunnen het gewas doen legeren of het oogsten bemoeilijken. Bovendien bestaan er grote verschillen tussen de wikkesoorten. Een deelnemer merkte op dat wikke enkel interessant is bij een heel vroege oogst, wanneer het graan nog niet deegrijp is.

De algemene indruk was dan ook dat een **eenvoudige mengeling met triticale en erwten** vaak makkelijker beheersbaar is dan zeer complexe mengsels met veel verschillende soorten.

Een deelnemer-melkveehouder deelde zijn ervaringen met méteil van de voorbije jaren. In het eerste jaar werden de erwten met een klassieke graanzaaimachine gezaaid. Omdat ze onvoldoende diep werden gezaaid, ontstond veel vogelschade door duiven. De triticale ontwikkelde zich goed, maar het aandeel erwten bleef beperkt. Sinds de overstap naar een pneumatische zaaimachine kunnen de erwten dieper gezaaid worden. Daardoor is het aandeel erwten veel hoger en is de teelt veel gelijkmatiger.

De landbouwer benadrukt dat hij ondertussen bewust kiest voor relatief eenvoudige mengsels. Hoe meer soorten gecombineerd worden, hoe moeilijker het immers wordt om één optimaal oogstmoment te vinden.

Stelling 2:

De voederwaarde is te laag voor melkvee, het is enkel geschikt voor jongvee of droogstand.

Veel melkveehouders zijn op zoek naar extra eiwitbronnen uit eigen teelten. Méteil combineert een graan – meestal triticale – met een vlinderbloemige zoals erwt of wikke. Daardoor levert de teelt **zowel zetmeel/energie als eiwit**.

De voederwaarde kan sterk uiteenlopend zijn en is eigenlijk niet vergelijkbaar met gras(klaver) of maïs. Het aandeel ruw eiwit ligt hoger dan bij maïs, maar lager dan bij gras. De OEB-waarde ligt meestal rond 0, dus het beschikbare eiwit is voornamelijk darmverteerbaar eiwit, wat interessant is. Het aanwezige zetmeel is afkomstig uit het graan en geeft daardoor eerder energie op pensniveau. Daarom kan je de méteil ook niet met snijmaïs vergelijken, dat zich typeert door een groter aandeel bestendig zetmeel.

De belangrijkste eigenschap van hakselméteil is voornamelijk de **hoge structuurwaarde**. Dat maakt het een interessante structuurbron in hoogproductieve melkveerantsoenen waar structuurgebrek de goede penswerking in gevaar brengt.

Méteil wordt meestal **in beperkte hoeveelheden gevoederd, bijvoorbeeld ongeveer 2 tot 2,5 kg droge stof per lacterende koe per dag**. Doordat het aanwezige eiwit voornamelijk darmverteerbaar eiwit is, kan dit een interessante aanvulling zijn als je graskuilen met veel onbestendig eiwit hebt. De voornaamste meerwaarde zit in de hoge structuurwaarde in combinatie met smakelijkheid, waardoor er geen rem is in de opname bij hoogproductieve rantsoenen, zoals dit bij stro kan zijn.

Tijdens verschillende voederproeven van Hooibeekhoeve werden bovendien geen verschillen gevonden in melkproductie. Ook de pensgezondheid bleef minstens gelijk en was in verschillende proeven zelfs licht beter.

Daarnaast kwamen nog andere voordelen van hakselméteil aan bod:

- een beperkte werkpiek in het voorjaar, als het als wintergraan wordt gezaaid;
- minder teeltbewerkingen dan sommige andere voedergewassen;
- een smakelijk en structuurrijk ruwvoeder;
- gewasrotatie op verre percelen waar altijd maïs wordt geteeld.

Stelling 3:

De rentabiliteit van de teelt is te laag.

Ook economisch kan de teelt interessant zijn. De teeltkosten liggen relatief laag en voor mengteelten is er momenteel via het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij [een premie van 600 euro/ha](#) beschikbaar voor éénjarige eiwitteelten. Volgens berekeningen die werden gedaan in het Vlaio-project Pensvoer, wordt hakselméteil **economisch interessant vanaf ongeveer 9 à 10 ton droge stof per hectare, op voorwaarde dat de premie wordt meegerekend**. Als de opbrengsten lager zijn of het gewas te laat wordt geoogst, ligt de rendabiliteit wel onder druk.

Stelling 4:

**Stikstof uit dierlijke mest is voldoende voor de teelt.
Extra stikstofbemesting met kunstmest is overbodig.**

De stikstofbehoefte van hakselméteil ligt lager dan bij een reinteelt van graan. Dat komt door stikstofnfixatie bij de vlinderbloemigen. Uit de praktijk blijkt **60 tot 80 kg werkzame stikstof per hectare** gangbaar, meestal verdeeld over twee giften. Eén bedrijf gaf ongeveer de helft van de stikstof die normaal aan wintertarwe wordt toegediend.

Een opvallende vaststelling tijdens het uitwisselingsmoment was dat plaatsen waar meer stikstof terecht kwam, duidelijk minder erwten bevatten. Omgekeerd zorgde een beperktere stikstofgift voor een groter aandeel vlinderbloemigen. Dat bevestigt dat **de stikstofbemesting mee bepaalt hoe de verhouding tussen graan en peulvrucht evolueert**.

Naast stikstof werd ook kalium als aandachtspunt genoemd, vooral als er enkel met kunstmest wordt bemest. Fosfor is meestal voldoende voorradig in de bodem.

Stelling 5:

Ik oogst beter een week te vroeg, dan een week te laat.

Over één punt was iedereen het eens: **het bepalen van het juiste oogstmoment is wellicht de grootste uitdaging bij méteil**. Dat moment verschilt van jaar tot jaar en hangt sterk af van het weer. Tijdens warme periodes kunnen vooral erwten op enkele dagen tijd sterk evolueren.

Bij een vroege oogst bevat het gewas meer eiwit en blijft de OEB vaak positief, terwijl een latere oogst zorgt voor meer zetmeel en een hogere energie-inhoud. Een eenvoudige vuistregel bestaat echter niet. Een goede richtlijn is om het oogstmoment te laten bepalen door de soort die het snelste afrijpt.

Daarom adviseerden ervaren telers tijdens het uitwisselingsmoment om meerdere keren het perceel te bezoeken. Niet alleen het graan, maar ook de ontwikkeling van de erwten moet opgevolgd worden. "Je moet echt gaan kijken", klonk het tijdens de bijeenkomst. "Liefst samen met iemand anders." Bij de presentatie van familie Deblock werd ook duidelijk dat zij het perceel heel vaak gingen bekijken voor de oogst.

Stelling 6:

Ik zet de teelt alleen als ik eenfasig kan laten oogsten.

Eenfasig hakselen kreeg unaniem de voorkeur. Opgelet: De loonwerker moet de oogst wel goed kunnen inplannen omdat verschillende percelen vaak in korte tijd oogstrijp worden.

Stelling 7:

Alles gaat in balen om zeker te zijn van een goede bewaring.

Ook bij het inkuilen zijn er enkele aandachtspunten. Bij het inkuilen wordt meestal **standaard een inkuilmiddel** toegevoegd. Verschillende deelnemers werken met een combinatie van homo- en heterofermentatieve bacteriën om de bewaring te verbeteren.

Een goede afdichting blijft essentieel. De kuil wordt mooi tussen de sleufmuren opgebouwd en niet hoger dan de muren gevuld, zodat voldoende kan worden aangereden.

Conclusie

Familie Deblock ervaart zelf dat méteil een meerwaarde is in het teeltplan. Na méteil lijkt de daaropvolgende maïsteelt vaak beter te presteren dan na wintertarwe. Ook de bodem laat zich gemakkelijker bewerken. Op sommige percelen volgt opnieuw gras(klaver), op andere percelen een akkerbouwteelt. Daarmee vormt méteil een interessante schakel binnen de vruchtwisseling.

De algemene conclusie van de bijeenkomst was duidelijk. Méteil vraagt meer opvolging dan bijvoorbeeld maïs of wintertarwe. Vooral het bepalen van het oogstmoment vraagt ervaring. **Wie de teelt echter leert kennen, kan rekenen op een smakelijk ruwvoeder dat zowel energie als eiwit aanbrengt. Bovendien heeft hakselméteil bijkomende voordelen in de bodem en geeft het meer robuustheid in ruwvoeropbrengsten in moeilijke jaren.**

Meer weten over hakselméteil?

Ontdek het [praktijkveld](#), waarbij we hakselméteil opvolgen bij een melkveehouder in de zuiderkempen, of check het [B3W-kennispunt](#).

Ook deelnemen aan een B3W-evenement?

Surf naar de [B3W-website](#) en vind interessante evenementen in jouw buurt.

Nog vragen over dit thema?

Aarzel niet om B3W-begeleider Frederik te contacteren via frederik.faveere@b3w.vlaanderen.be
